

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра твердотільної електроніки та інформаційної безпеки**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан фізичного факультету

/Лазур В.Ю./

20 22 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКИ**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	125 Кібербезпека
Освітня програма	Безпека інформаційних і комунікаційних систем Системи технічного захисту інформації
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень та організація науки**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **12 Інформаційні технології** спеціальності **125 Кібербезпека** освітніх програм «**Безпека інформаційних і комунікаційних систем**», «**Системи технічного захисту інформації**».

Розробник: Пагіря М. М., докт. фіз.-мат. наук, проф. кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

протокол № 7 від «28» 04 2022 р.

Завідувач кафедри проф. Різак В.М.

Схвалено науково-методичною комісією фізичного факультету

протокол № 10 від «29» 04 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Карбованець М.І.

© Пагіря М. М., 2022 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
	1-й	
Тижневих годин – для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Лекції:	
	18	
	Практичні (семінарські):	
	18	
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	54	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень та організація науки” є формування у студентів знань і навичок освіти знань і вмінь, необхідних для володіння дослідницьким інструментарієм теоретичної та прикладної науки, пов’язаних з плануванням і проведенням наукових досліджень та втіленням їх результатів. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в науковій сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів науки.

Загальні компетентності:

КЗ-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

Фахові компетентності:

КФ1. Здатність обґрунтовано застосовувати, інтегрувати, розробляти та удосконалювати сучасні інформаційні технології, фізичні та математичні моделі, а також технології створення використання прикладного і спеціалізованого забезпечення для вирішення професійних задач у сфері інформаційної безпеки або кібербезпеки.

КФ10. Здатність провадити науково-педагогічну діяльність, планувати навчання, контролювати і супроводжувати роботу з персоналом, а також приймати ефективні рішення з питань інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень та організація науки” є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

OK2	Історія та культура України
OK4	Філософія
OK5	Вступ до спеціальності
OK9	Бібліотечний пошук у сучасних інформаційних системах

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Безпека інформаційних і комунікаційних систем**», вивчення навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень та організація науки” повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Інтегрувати фундаментальні та спеціальні знання для розв'язування складних задач інформаційної безпеки та/або кібербезпеки у широких або мультидисциплінарних контекстах.	РН2.
Застосовувати, інтегрувати, розробляти, впроваджувати та удосконалювати сучасні інформаційні технології, фізичні та математичні методи і моделі в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.	РН4.
Критично осмислювати проблеми інформаційної безпеки та/або кібербезпеки, у тому числі на міжгалузевому та міждисциплінарному рівні, зокрема на основі розуміння нових результатів інженерних і фізико-математичних наук, а також розвитку технологій створення та використання спеціалізованого програмного забезпечення.	РН5.
Мати навички автономного і самостійного навчання у сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки і дотичних галузей знань, аналізувати власні освітні потреби та об'єктивно оцінювати результати навчання.	РН17.
Планувати навчання, супроводжувати персоналом у також контролювати роботу з напрямку інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.	РН18.
Планувати та виконувати експериментальні теоретичні дослідження, висувати і перевіряти гіпотези, обирати для цього придатні методи та інструменти, здійснювати статистичну обробку даних, оцінювати достовірність результати досліджень, аргументувати висновки.	РН22.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень та організація науки”

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ГРН
Набути вміння інтегрувати фундаментальні та спеціальні знання для розв'язування складних задач інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.	РН2.
Виробити здатності застосовувати, інтегрувати, розробляти, впроваджувати та удосконалювати сучасні інформаційні технології, фізичні та математичні методи і моделі в сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.	РН4.
Вміти критично осмислювати проблеми інформаційної безпеки та/або кібербезпеки, у тому числі на міжгалузевому та міждисциплінарному рівні, зокрема на основі розуміння нових результатів інженерних і фізико-математичних наук, а також розвитку технологій створення та використання спеціалізованого програмного забезпечення.	РН5.
Виробити навички автономного і самостійного навчання у сфері інформаційної безпеки та/або кібербезпеки і дотичних галузей знань, аналізувати власні освітні потреби та об'єктивно оцінювати результати навчання.	РН17.
Набути навички планування навчання, супроводжувати персоналом у також контролювати роботу з напрямку інформаційної безпеки та/або кібербезпеки.	РН18.
Вміти планувати та виконувати експериментальні теоретичні дослідження, висувати і перевіряти гіпотези, обирати для цього придатні методи та інструменти, здійснювати статистичну обробку даних, оцінювати достовірність результату досліджень, аргументувати висновки.	РН22.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання. Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік; письмове тестування; аналітичне есе; аналітичний реферат; презентація результатів виконаної індивідуальної роботи здобувача.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання. Форми поточного контролю: виступ на семінарських заняттях, написання аналітичного есе, письмове тестування з теми.

Форма контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен. До екзамену допускаються студенти, які виконали модульні контрольні роботи й опрацювали пропущені заняття.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
8	9	8	9	8	8	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	9	50
Модульна контрольна робота	1	50
Разом	10	100

Вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень та організація науки» передбачає творчий підхід здобувачів вищої освіти до пошуку відповідей на питання з найактуальніших проблем методології науки, організації і проведення наукових досліджень, саме тому, аби запобігти формалізованому підходу до даного предмета, рекомендовані такі **види індивідуальної роботи**: опрацювання першоджерел та написання есе; аналіз наукових праць та підготовка рецензій; за допомогою різноманітних методів збору та обробки інформації проведення наукових досліджень.

Під час оцінювання індивідуальної роботи враховується: Самостійність, аналітичний підхід, новизна постановки проблеми, аргументованість; Доступність, репрезентативність та верифікованість отриманих даних і результатів; Використання першоджерел, системність, достовірність викладеного матеріалу, стилістика, легкість сприйняття текстів та матеріалу; Логічність викладу, посилання на використану літературу і джерела.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Форма модульного контролю: Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний (теоретичний) модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час практичних занять, виконання індивідуального завдання та проміжного тестового контролю згідно з графіком навчального процесу. Лекційний модульний контроль здійснюється в письмовій формі за відповідними білетами або тестами. Структура білетів (тестів) з модульного контролю аналогічна структурі білетів (тестів) з іспиту. Для підведення підсумків роботи студентів зі змістовного модуля виставляється підсумкова оцінка з поточно-модульного контролю, яка враховує оцінки за практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи ті ж що і при оцінці знань на екзамені (див. нижче).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.) знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслугоує здобувач, який: всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявляє творчі здібності і використовує їх під час вивчення навчально-програмового матеріалу, проявляє нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслугоує здобувач, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, у тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслугоує здобувач, який: в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслугоує здобувач, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) заслугоує здобувач, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) виставляється здобувачу, який: володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен та диференційований залік	Залік
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Програма побудована за модульним принципом. Кожний з модулів є логічно завершеною часткою системи знань та умінь, що визначені як необхідні для формування фахівця.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Наука - продуктивна сила суспільства.

Лекція 1. Предмет та поняття про науку, її сутність, історичні аспекти розвитку. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки. Наука як система знань, закономірності її розвитку. Гіпотеза, докази та формування теорій.

Лекція 2. Класифікація науки, взаємозв'язок між: трьома розділами наукового знання: природознавством, суспільними (соціальними) науками і філософією.

Організація наукової діяльності в Україні та в вищих навчальних закладах. Наукові школи, їх головні ознаки.

Тема 2. Наукові дослідження — шлях, до розв'язання проблем методики.

Лекція 3. Суть і основні види та етапи наукових досліджень. Об'єкт, предмет наукового дослідження.

Науково-дослідницька діяльність студентів, напрями роботи та організаційна структура. Вибір теми та реалізація дослідження, визначення мети і задач наукового дослідження. Основні форми та етапи наукових досліджень студентів. Розробка структури проблеми. Послідовність і конкретизація. Вивчення історичного аспекту проблеми. Попередній план та складання графіку роботи, план змісту роботи. Принцип системного підходу в наукових дослідженнях: цілісність, всебічність, системоутворюючі відносини, субординація, динамічність.

Розрахунок ефективності науково-дослідних робіт, її критерії та проблеми оцінки. Ефективність наукової діяльності у вищому навчальному закладі.

Тема 3. Основи методології науково-дослідної роботи.

Лекція 4. Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Два рівні пізнання в методології наукових досліджень: емпіричний і теоретичний. Загальна і часткова методологія науки.

Лекція 5. Методи емпіричного дослідження. Методи теоретичного дослідження. Експеримент та його характерні особливості в процесі дослідження. Аналіз і синтез, індукція і дедукція, історичний і логічний методи дослідження. Гіпотеза і докази у наукових дослідженнях. Способи встановлення істини: безпосередній і опосередкований. Стадії наукових досліджень: організаційна, дослідна, узагальнення, апробація, реалізація результатів.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Лекція 6. Поняття, терміни та роль інформації в проведенні наукових досліджень. Види та галузі інформації. Пошук вторинної документальної інформації з теми дослідження, бібліографічні видання.

Отримання і аналіз первинної інформації. Інформація в інформаційно-пошукових системах бібліотек та установах науково-технічної інформації. Вторинна інформація. Процес збору та аналізу наукової інформації.

Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації та автоматизовані системи обробки інформації. Каталоги, їх види та характеристика. Техніка роботи з науковою літературою. Оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження.

Тема 5. Курсова, дипломна (магістерська) роботи: написання, оформлення, захист.

Лекція 7. Форми завершення наукових досліджень у вищих навчальних закладах освіти. Курсова (дипломна) робота: загальна характеристика, послідовність виконання, підготовчий етап, робота з текстом, оформлення.

Лекція 8. Керівництво курсовою (дипломною) роботою, її рецензування та захист. Магістерська (дипломна) робота як кваліфікаційне дослідження. Оформлення документів на магістерську дипломну роботу. Етапи написання.

Підготовка до захисту дипломної роботи повідомлення про основні результати наукового дослідження. Характерні недоліки при виконанні дипломної роботи.

Тема 6. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.

Лекція 9. Сутність наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг. Наукова монографія, наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Доповідь. Методика написання тексту.

Літературна обробка наукового тексту. Одиниці обчислення обсягу наукової роботи. Вимоги до тексту наукової статті. Тон викладу. Особливості цитування. Редагування тексту і підготовка його до друку. Типова структура рецензії (відгуку). Внесення правок після рецензування.

Підручник, навчальний посібник, вимоги до написання та оформлення. Методика підготовки та оформлення публікацій. Надання грифу Міністерства освіти і науки України. Форми звітності при науковому дослідженні та апробації результатів дослідження.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання: денна				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр					
Змістовий модуль 1					
Тема 1. Наука— продуктивна сила суспільства.	20	4	4		12
Тема 2. Наукові дослідження — шлях, до розв'язання проблем методики.	10	2	2		6
Тема 3. Основи методології науково-дослідної роботи.	20	4	4		12
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	10	2	2		6
Тема 5. Курсова, дипломна (магістерська) робота: написання, оформлення, захист.	20	4	4		12
Тема 6. Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження.	10	2	2		6
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль	90	18	18		54
Разом за семестр	90	18	18		54

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Соціально-економічна модель функціонування суспільства і роль науки у її вдосконаленні	2
2	Кадровий потенціал науки в Україні, система підготовки та якісної оцінки	2
3	Інформаційне забезпечення науки	4
4	Методика нагромадження та обробки наукової інформації	4
5	Система, джерела і стан фінансування науки в Україні	2
6	Впровадження та ефективність наукових розробок	2
7	Вимоги до оформлення наукової продукції	2

6.4. Самостійна робота

№	Назва роботи	Кількість годин
1	Підготувати реферат про розвиток науки в древніх державах сходу — Єгипет, Греція, Персія, Інія, Китай	12
2	Підготувати реферат про одного із славних синів Срібної Землі — М. Балудянськиц, І. Орлай, Ю. Венілін-Гуца, П. Лодій, В. Кукольник, М. Лучкай.	12
3	Підготувати реферат про основні наукові досягнення провідних науковців Ужгородського національного університету — фізиків, хіміків, математиків, біологів, філологів, істориків ...	12
4	Підготувати огляд стану досліджень з теми магістерського проекту — літературні джерела, нерозв'язані проблеми, шляхи можливого вирішення, технічне забезпечення.	12
5	Вивчити особливості оформлення магістерських робіт, наукових статей, оформлення результатів досліджень з кібербезпеки. Подати у вигляді тез.	6
Разом		54

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: Текстові процесори, графічні редактори, засоби підготовки презентацій, пошуковачі.

Обладнання: Комп'ютери, проектори, електронні дошки, дазерні указки.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові джерела:

1. *Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Суми: Сумський ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.*
2. *Гладкий С. О. Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава, 2016. 245 с.*
3. *Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків, 2017. 272 с.*
4. *Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Організація та методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків: Право, 2017. 448 с.*
5. *Зацерковний В. І., Тишаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.*
6. *Колесников О. В. Основи наукових досліджень : Навч. Посібник. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.*
7. *Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.*

8. Корягін М. В., Чік М. Ю. *Основи наукових досліджень. Навчальний посібник.* К.: Аперта, 2019. 492 с.
9. Мальська М. П., Пандяк І. Г. *Організація наукових досліджень: Навчальний посібник.* К.: Центр учбової літератури, 2017. 136 с.
10. *Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник /* І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
11. *Основи наукових досліджень: Навч. підручник / за ред. В. І. Саяк, Є. Р. Чернишової.* Київ : Педагогічна думка, 2012. 144 с.
12. Росоха І. М. *Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукового дослідження».* Харків: ХНАМГ, 2011. 77 с.
13. *Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів: Практичний посібник / Авторський колектив: В. Майборода, О. Ярошенко, Ю. Скаба; за редакцією О. Ярошенко.* К.: Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с.
14. Цехмістрова Г. С. *Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. 2-е вид., доп. Рек. МОН.* Київ : ВД «Слово», 2012. 352 с.

Допоміжні джерела:

1. Білецький Б., Добржанський О. *Основи наукових досліджень: категорії, поняття, терміни, нормативні документи: Навчальний посібник-довідник.* Чернівці: Технодрук, 2010. 380 с.
2. Вегеш М. М. *Ужгородський національний університет: історія і сьогодення.* Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2007. 384 с.
3. Данилкович А. Г. *Основи наукових досліджень у вищому навчальному закладі: Навчальний посібник.* К.: КНУТД, 2010. 294 с.
4. Демківський А. В., Безус П. І. *Основи методології науковий досліджень: Навчальний посібник.* К.: Академічне муніципальне управління, 2012. 276 с.
5. Захаркевич О. В., Швець Г. С., Сарана О. М. *Основи наукових досліджень.* Хмельницький: ХНУ, 2013. 223 с.
6. Кириленко О. П., Письменний В. В. *Основи наукових досліджень у схемах і таблицях: Навчальний посібник.* Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 227 с.
7. Колесников О. В. *Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / 2-ге вид., випр. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 143с.*
8. Корягін М. В., Чік М. Ю. *Основи наукових досліджень: Навчальний посібник.* К.: Алерта, 2014. 620 с.
9. *Наукова еліта Закарпаття: Доктори наук, професори Ужгородського національного університету / Передм. М. М. Вегеша.* Ужгород: Гражда, 2005. 160 с.
10. *Основи наукових досліджень. Становлення категоріальних форм міждисциплінарного знання: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, О. М. Маслій, С. О. Ключник.* Одеса, 2012. 148 с.
11. *Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / За редакцією В. І. Саяк, Є. Р. Чернишової.* К.: Педагогічна думка, 2012. 143 с.

12. *Сторінки історії Ужгородського національного університету. Документи і матеріали: Посібник / Укладання, коментарі Н. М. Жулканич. Ужгород: УжНУ, 2005. 200 с.*
13. *Ужгородський національний університет: 70 років на шляху національно-освітнього відродження України. Ювілейне видання до 70-річчя університету / Від. Ред. Л. О. Белей. Київ: ДВНЗ «УжНУ», 2015. 192 с.; іл.*
14. *Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 151 с.*
15. *Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Основи наукових досліджень. Харків, 2017. 203 с.*
16. *Чмиленко Ф. О., Жук Л. П. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень». Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. 48 с.*

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.lib.uzhnu.edu.ua> – Наукова бібліотека Ужгородського національного університету
2. <http://www.library.ukma.kiev.ua> – Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія».
3. <http://www.lsl.lviv.ua> – Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника.
4. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
5. <http://www.imi.org.ua> – Інститут масової інформації

Додаток 2

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)
протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)(Прізви
ще ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)
протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)
(Прізвище
ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)
протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток___).
(потрібне підкреслити)
протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)(Прізвище ініціали)